

השפעת מידת הדילול של תמרים מזן מג'הול על

איכות הפרי וגובה היבול

ד"ר פנחס סריג, אבי סטרומזה, אפרים ציפלביץ', רוני מיכאלובסקי – מו"פ

בקעת הירדן

ד"ר שי דניאל – שה"מ, משרד החקלאות.

50
%

רקע

1. כמויות היבול במטעי התמרים בבקעת הירדן שונות ממתע למטע. ההבדלים עשויים להיות בין 90 ל- 130 ק"ג לעץ.

2. הבדלים בשיטת ובעוצמת דילול הפירות.

3. מקובל כי עומס הפירות משפיע על איכות הפרי ומועד ההבשלה.

54
%

מטרת המחקר

לבחון את השפעת עומס היבול הנישא על עץ תמר מזן מג'הול על סך כל היבול, גודל ואיכות פרי התמר.

57
%

מהלך המחקר ושיטת העבודה

2. פרט לטיפול במספר הידות לעץ, נשמרה אחידות בכל הנוגע לרכיבי הידה האחרים: מספר סנסנים לידה ומספר פירות לסנסן.

1. במהלך שלוש שנים, נבדק עומס פרי ככלי יחיד בקביעת גובה היבול ואיכות הפרי. מתכונת הניסוי התבססה על בחירת עצים עם מספר ידות שווה בקירוב, לפני הדילול.

מהלך המחקר ושיטת העבודה

מספר חזרות	מספר ידות
3	12
1	13
1	14
1	15
1	16
1	17
3	18
1	19
1	20
1	21
1	22
1	23
3	24
3	34

ניסוי במערך טיפולים לינארי, מ-12 ועד 34 ידות לעץ.

64 %

תוצאות

4. השפעת מספר ידות בדילול על הופעת ידות בשנה עוקבת:

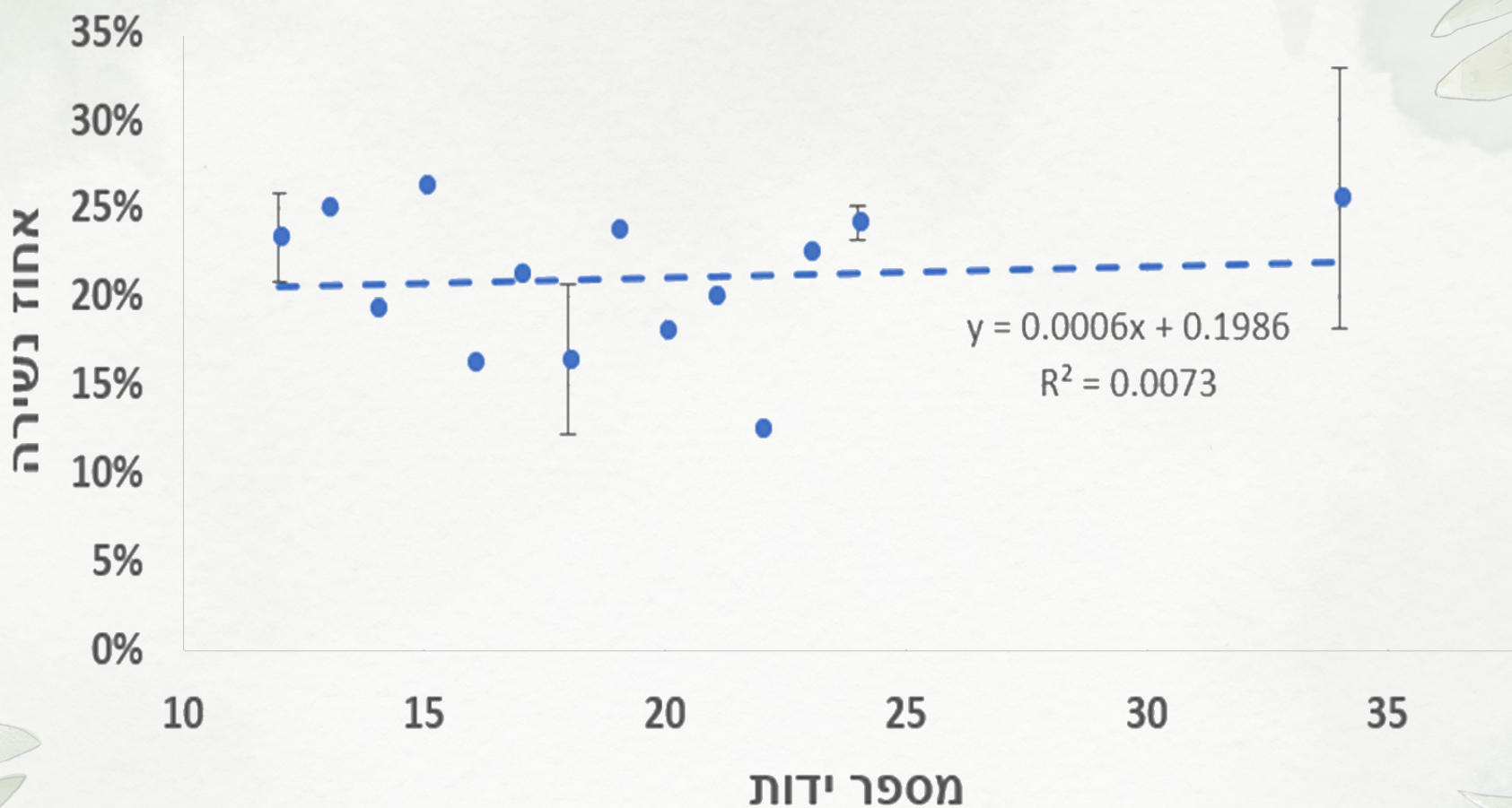
טבלה 2 – מספר ידות התחלתי בשנים 2022 ו 2023 בעומסי יבול שונים

מספר עץ	2024		תוספת ידות	2023		2022		מספר עץ
	ידות בתחלתי	ידות בגדיד		ידות בתחלתי	ידות בגדיד	ידות בתחלתי	ידות בגדיד	
38	23	12	10	13	33	12	23	38
86	22	13	9	15	31	13	22	86
85	23	14	7	15	30	14	23	85
39	26	15	7	15	33	15	26	39
40	22	16	11	17	33	16	22	40
41	23	17	5	18	28	17	23	41
84	23	18	5	19	28	18	23	84
42	22	19	5	20	27	19	22	42
43	22	20	2	21	24	20	22	43
82	23	21	1	21	24	21	23	82
81	24	22	4	23	28	22	24	81
83	27	23	0	24	27	23	27	83
45	26	24	2	26	28	24	26	45

מטבלה 2 ניתן לראות כי מספר ידות נמוך שהושאר בעונת 2022 הביא ליצירת והופעת מספר ידות גדול יחסית בשנה העוקבת (2023).

68 %

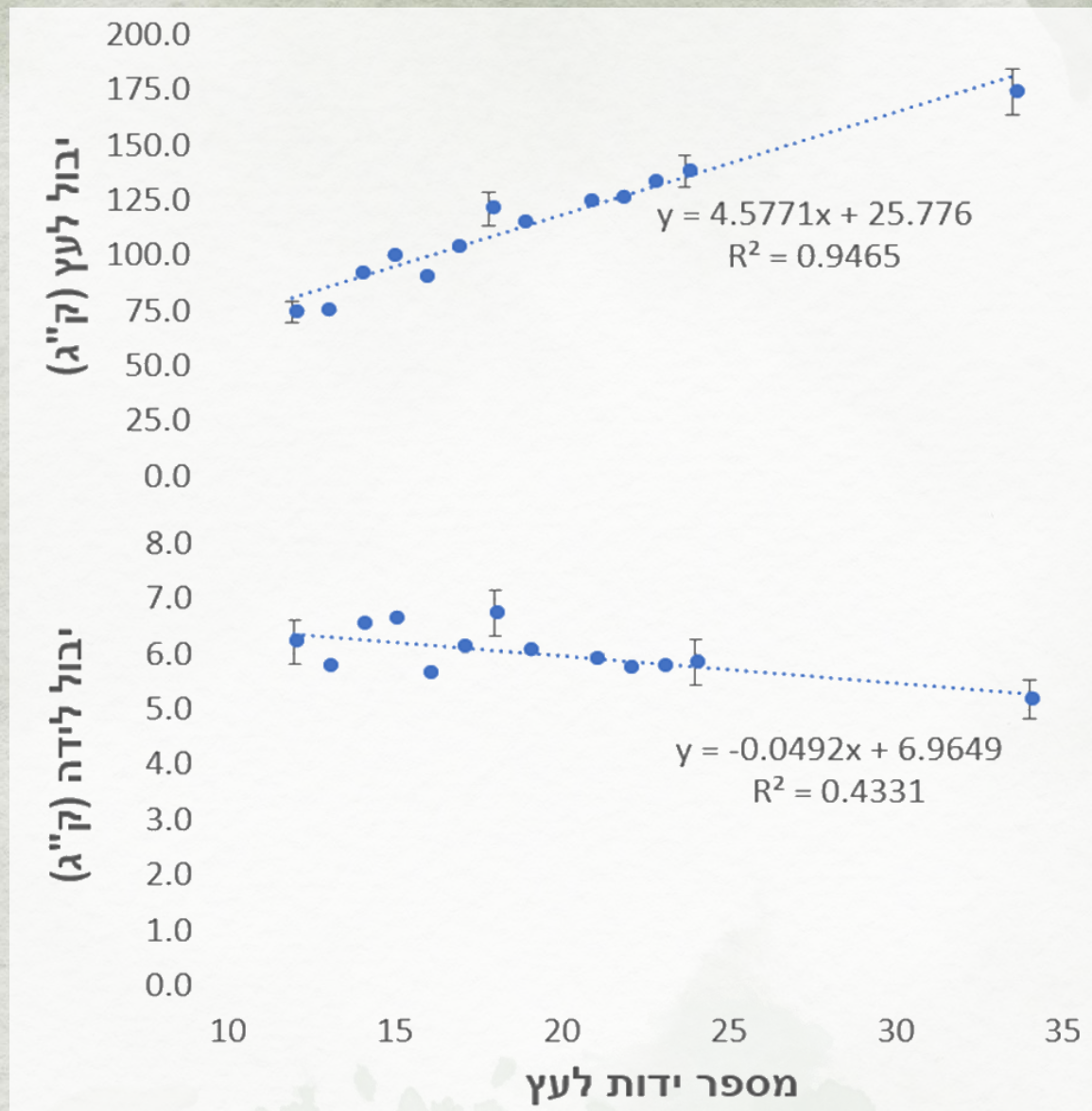
תוצאות

איור 1: אחוז נשירת חנטים מסוף דילול ועד הגדוד. הקווים האנכיים מייצגים סטיית תקן (n=3)
מו"פ בקעת הירדן, 2024.

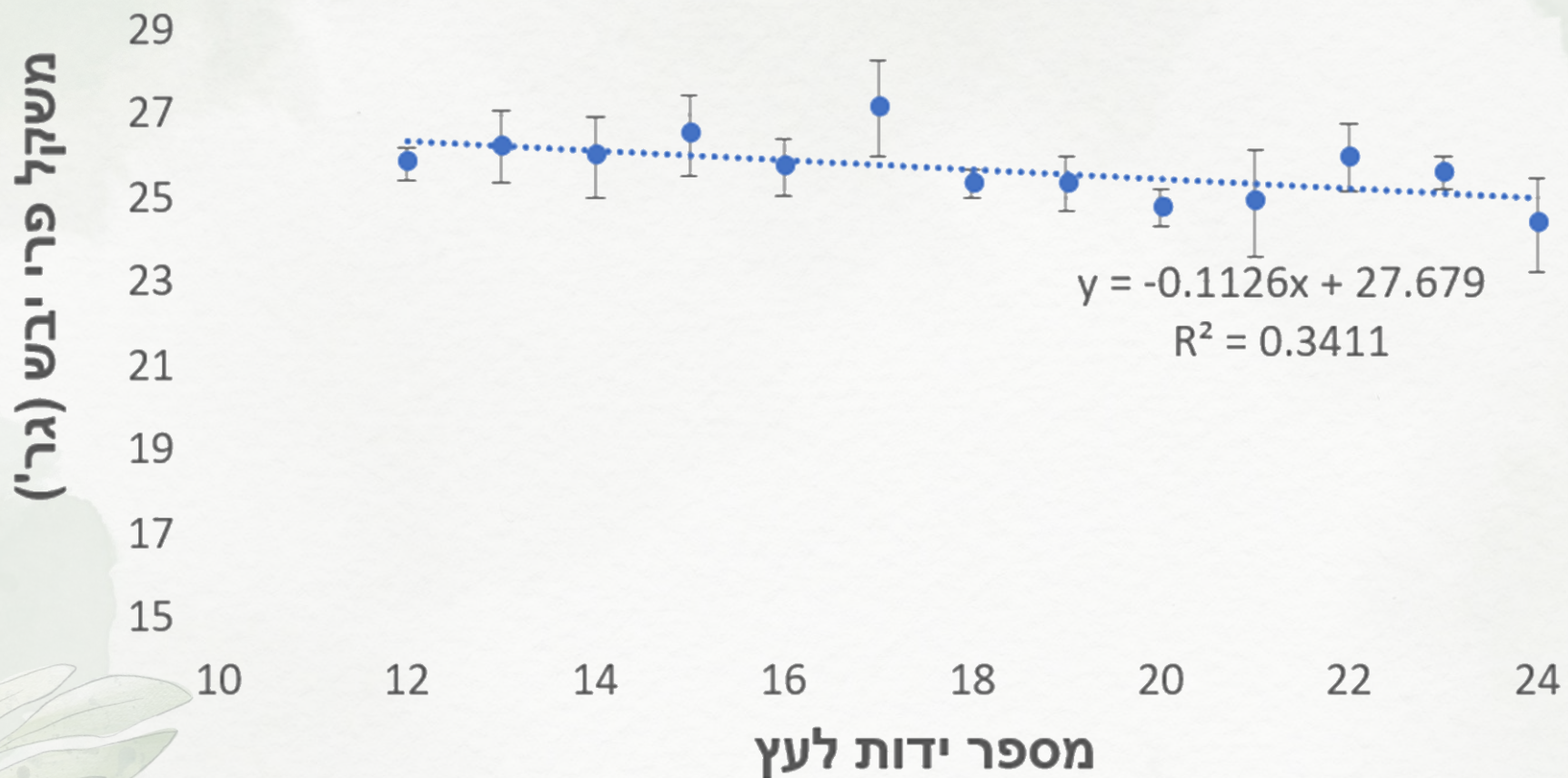
71
%

תוצאות

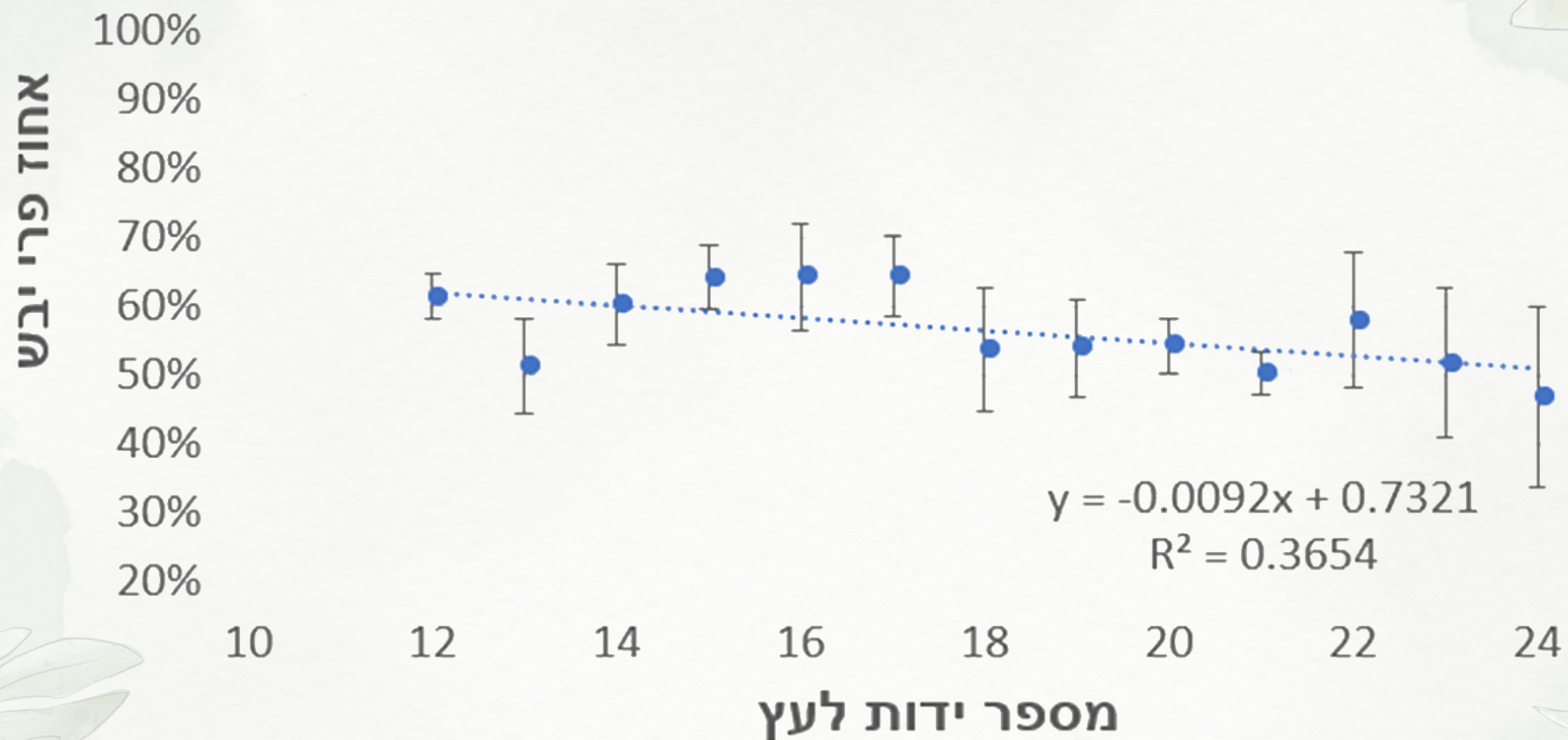
75 %

תוצאות

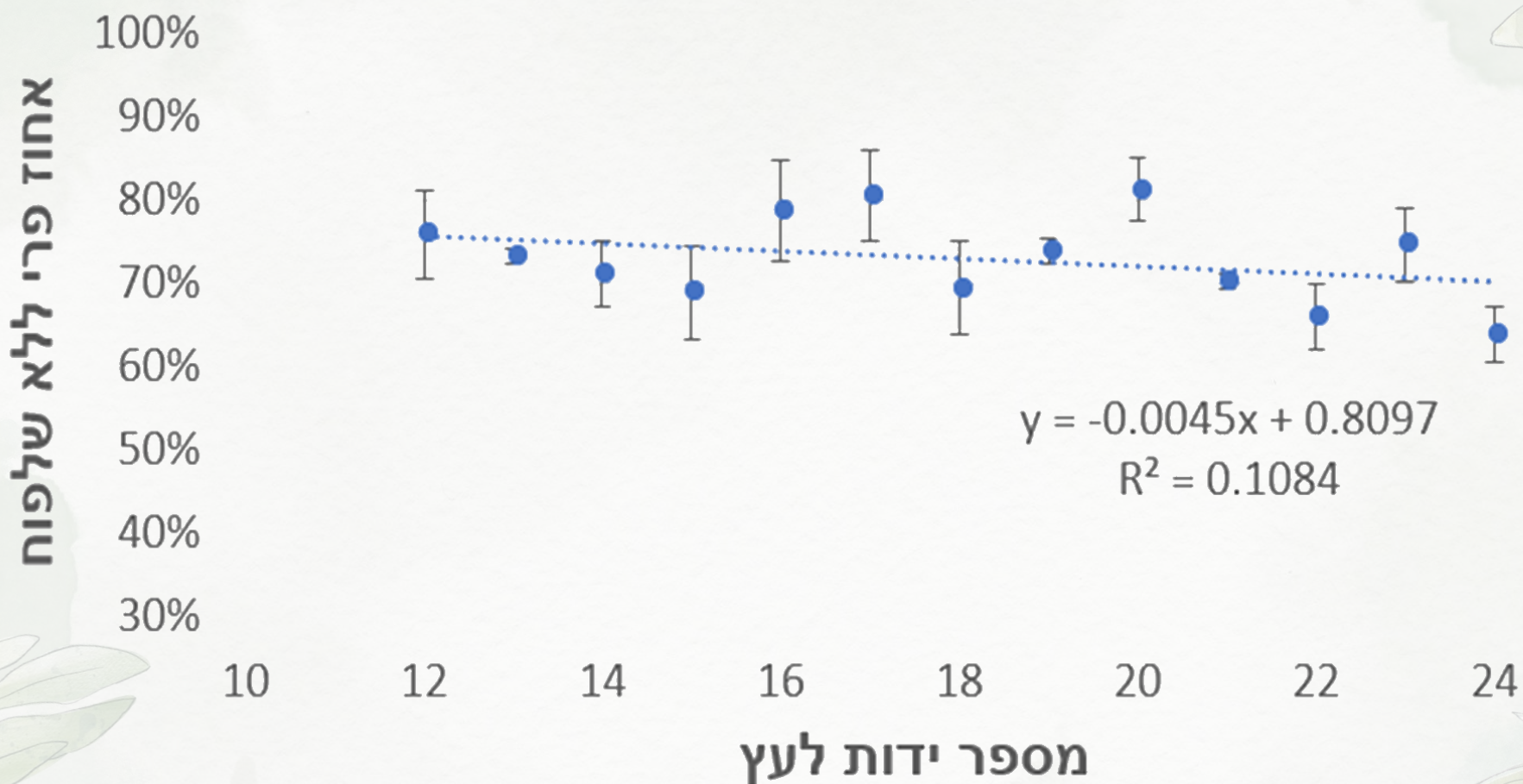
איור 3: ממוצע תלת-שנתי של משקל הפרי היבש כתלות במספר הידות שנשא כל עץ. קווים אנכיים מייצגים שגיאת תקן (n=3). מו"פ בקעת הירדן, 2024-2022.

תוצאות

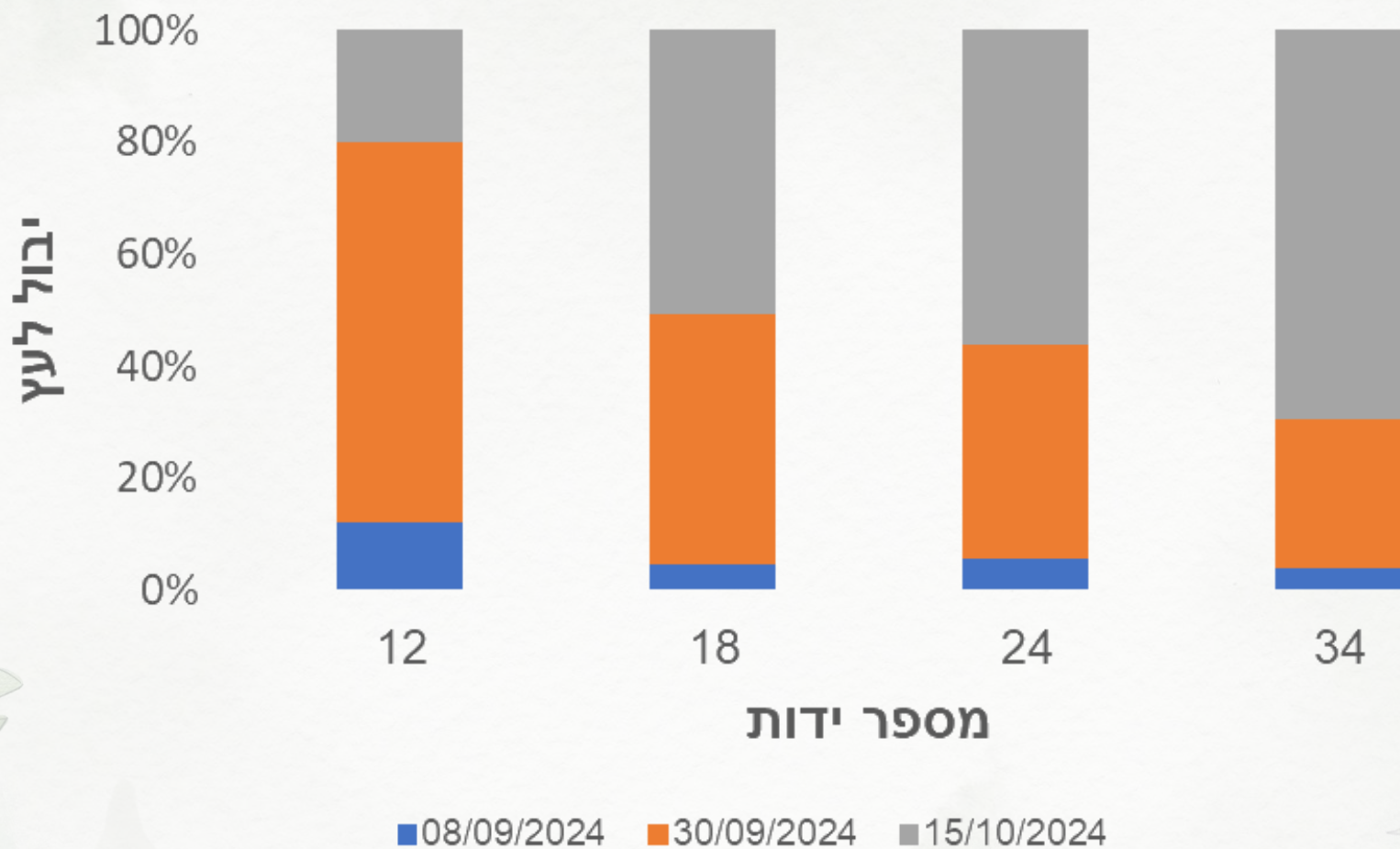
איור 4: השפעת מספר ידות לעץ על אחוז הפרי היבש במהלך 3 שנות המחקר. קווים אנכיים מייצגים שגיאת תקן (n=3). מו"פ בקעת הירדן, 2024-2022

תוצאות

איור 5: השפעת מספר ידות לעץ על אחוז פרי ללא שלפוח. כל נקודה מייצגת ערך ממוצע של 3 שנות המחקר. רווחי הסמך מייצגים שגיאת תקן ($n=3$). מו"פ בקעת הירדן, 2024-2022.

תוצאות

89
%

סיכום

1. יציאת מתחלים באביב: לא נראתה מגמה קבועה של פחיתה או הוספת ידות, כתלות בעומס הידות של השנה הקודמת. יבוצע מעקב יציאת מתחלים גם באביב הקרוב.

2. נשירת חנטים: עומס ידות לא השפיע על עוצמת נשירת החנטים שעמדה על $20 \pm 5\%$ בעונת 2024.

3. יבול כולל לעץ: עומס ידות גבוה מביא ליבול גדול יותר, ללא עקומת "רוויה" משמעותית גם בעומס קיצוני של 34 ידות לעץ.

4. משקל ידה: נמצא כי לעומס הידות יש קשר, אמנם חלש, לירידה במשקל הידה.

5. גודל ואיכות פרי: לעומס הידות יש השפעה חלשה ושלילית על משקל הפרי ואחוז פרי יבש במועד הגדיד, ללא השפעה על רמות השלפוח.

6. עיכוב בהבשלה: עומס ידות גדול מביא לעיכוב במועד הבשלת הפרי.

מסקנות

תוצאות המחקר מספקות תמונה ברורה לפיה השארת יותר ידות תוביל לקבלת יכול רב יותר ליחידת ייצור/עץ. נמצא כי לעומס ידות גדול יש השפעה מועטה (שלילית) על גודל הפרי ואיכותו.

יש לקחת בחשבון כי ממצאי גודל ואיכות הפרי במחקר זה מבוססים על נתונים מדגמיים מעצי הניסוי בחלקת המו"פ. כדי לקבל תמונה רחבה ומפורטת יותר לגבי כדאיות כלכלית, יש לבחון את השפעת עומס הידות בתנאי גידול/חלקות שונים ולבחון את תמחור הפרי לפי מערכי המיון והאריזה המקובלים.

תודה רבה

